

BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELL.
CRACOVENSIS

kat.komp.

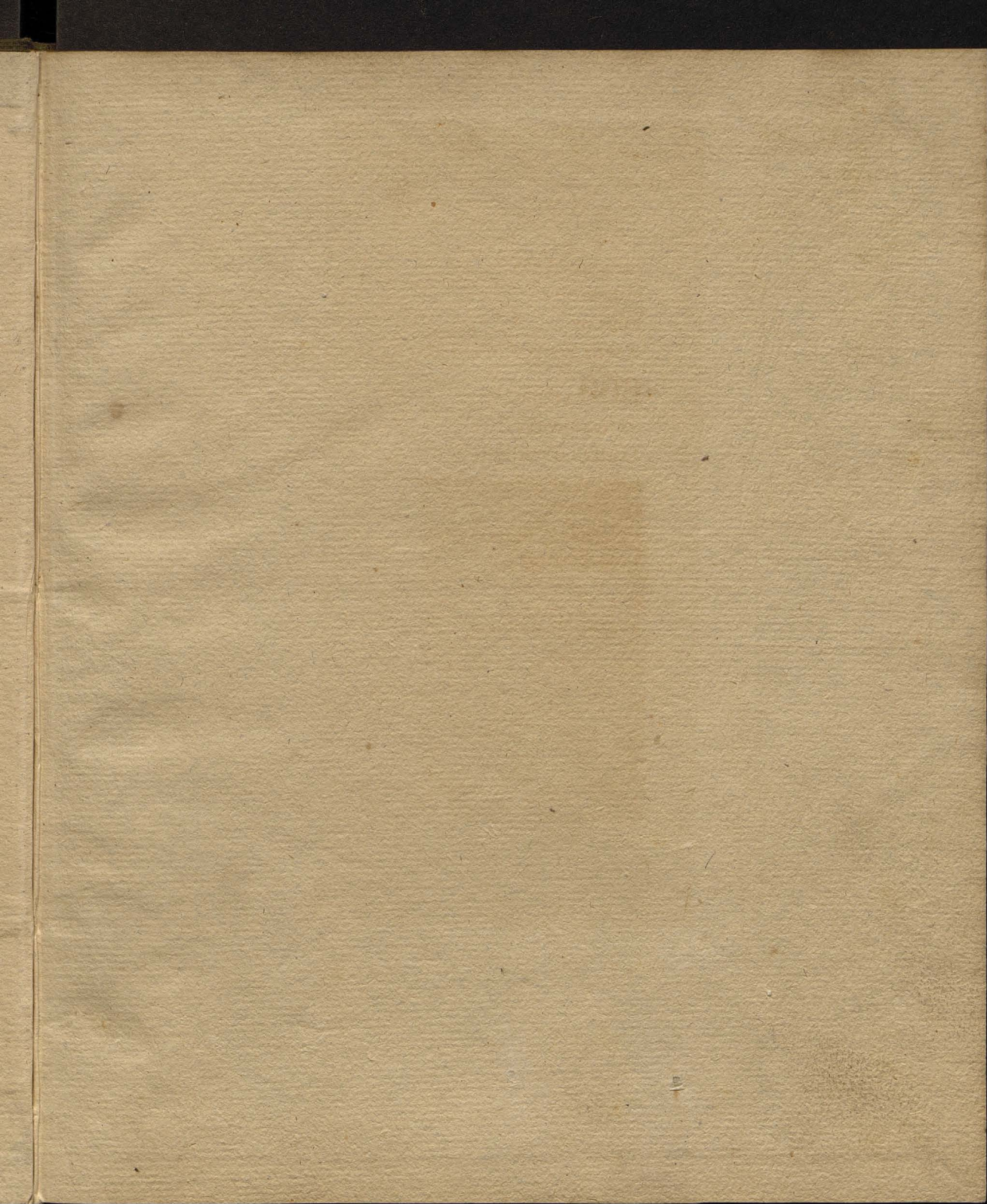
586190

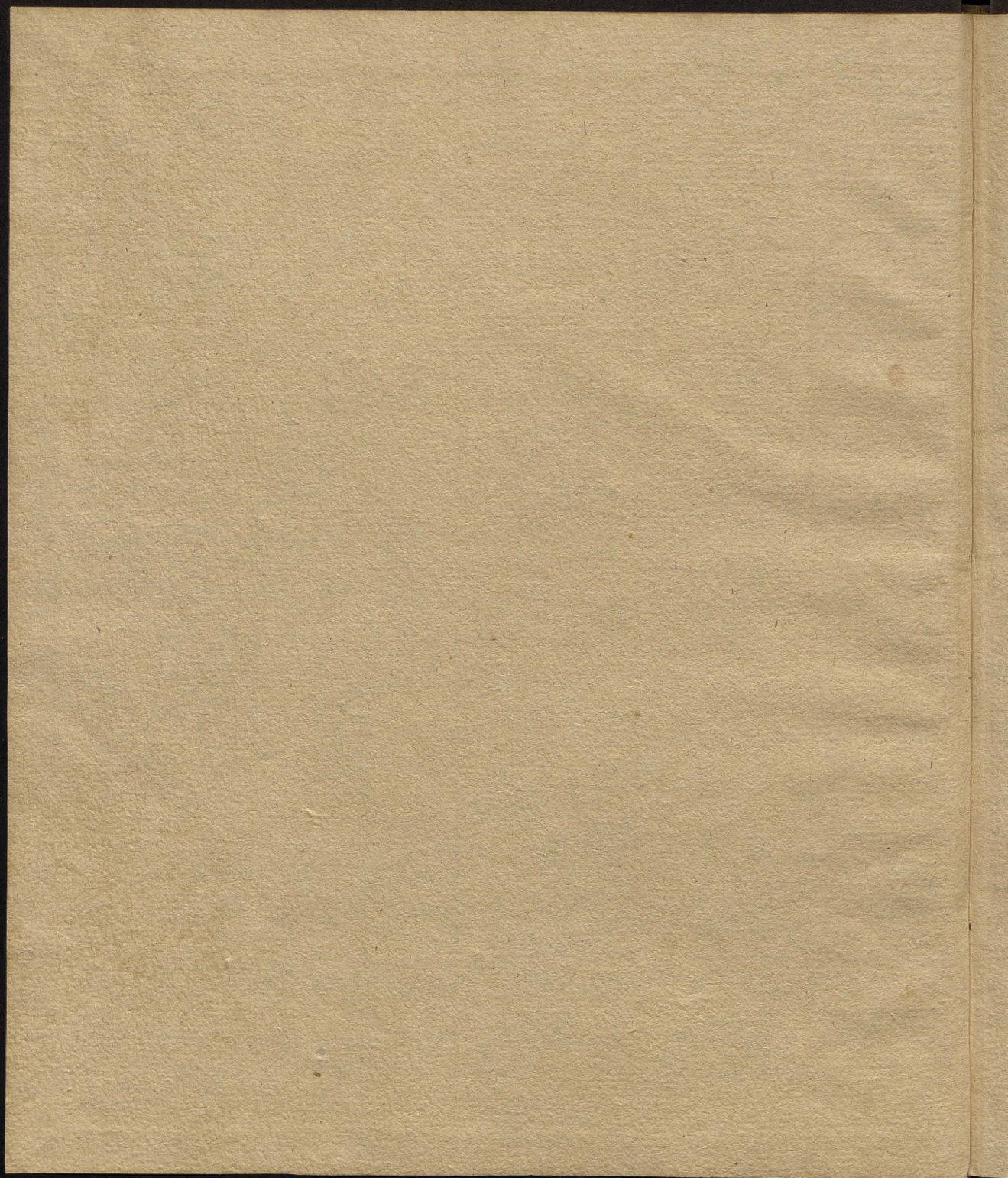
Mag. St. Dr.

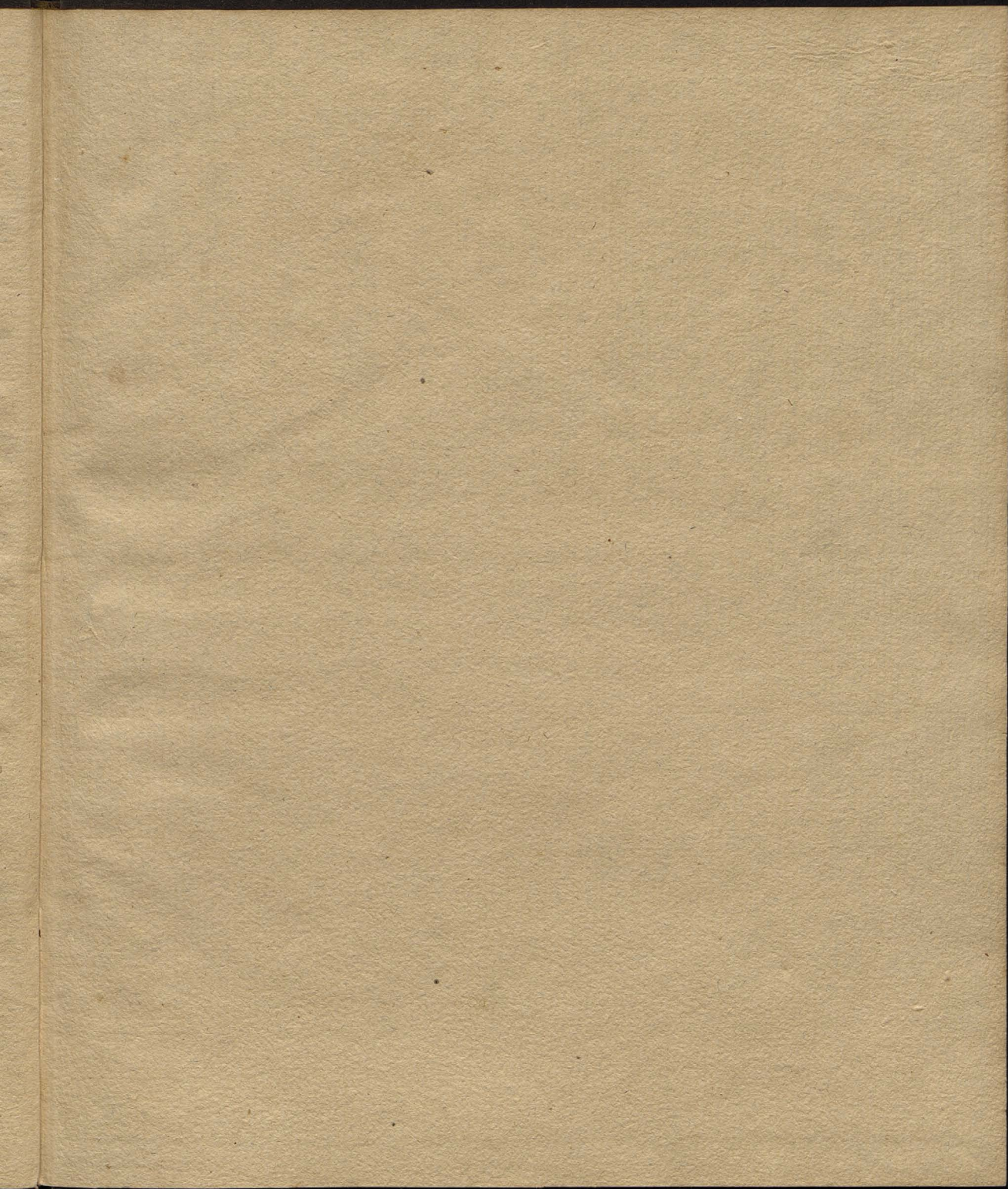
I

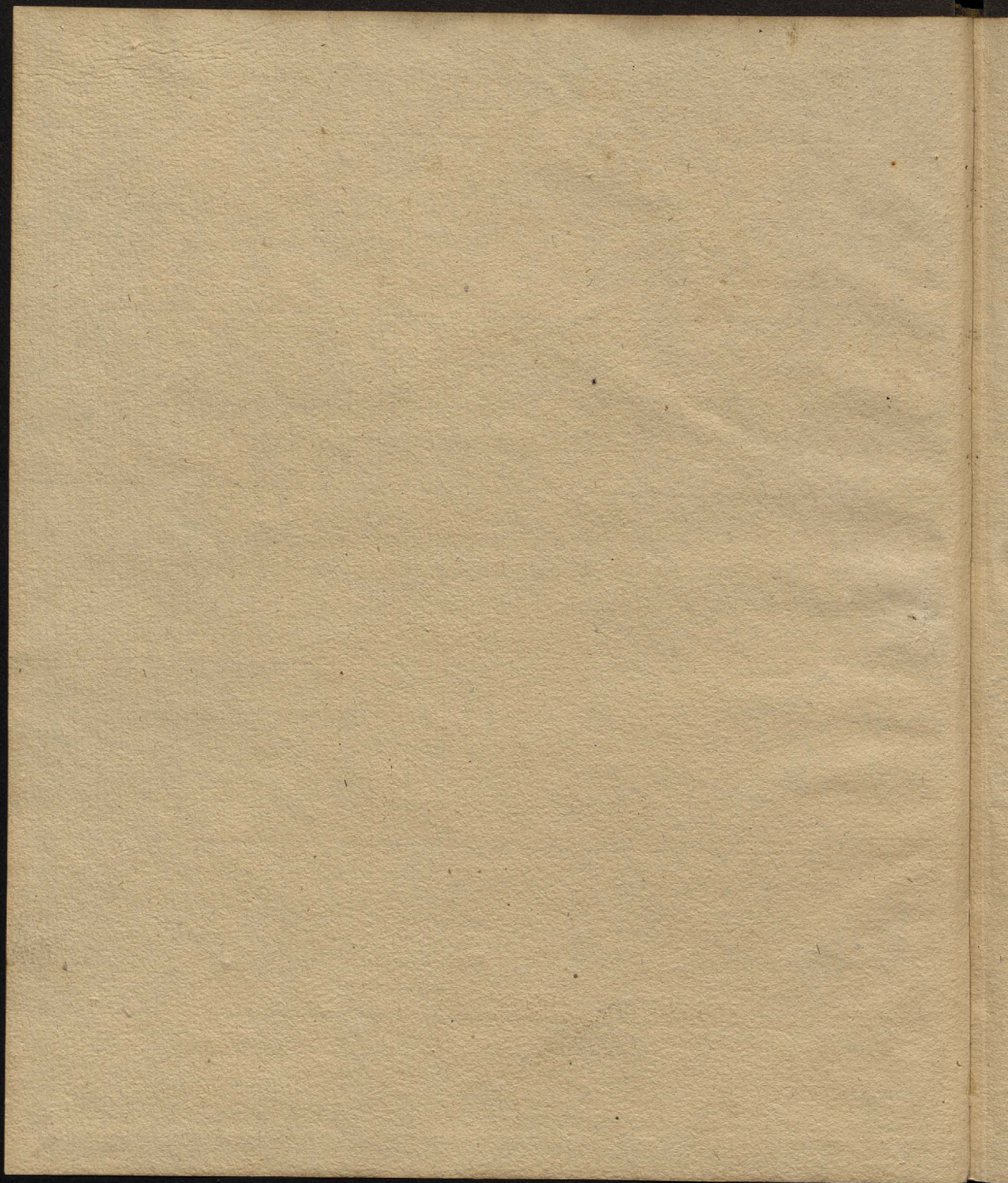
OD KSIĘGARZY
POLSKICH
Z OKAZJI
WSPÓLNEGO JUBILEUSZU
600-LECIA
UNIwersYTETU
JAGIELLOŃSKIEGO
I KSIĘGARSTWA POLSKIEGO
PRZEKAZUJE
CENTRALA KSIĘGARSTWA
DOM KSIĄŻKI

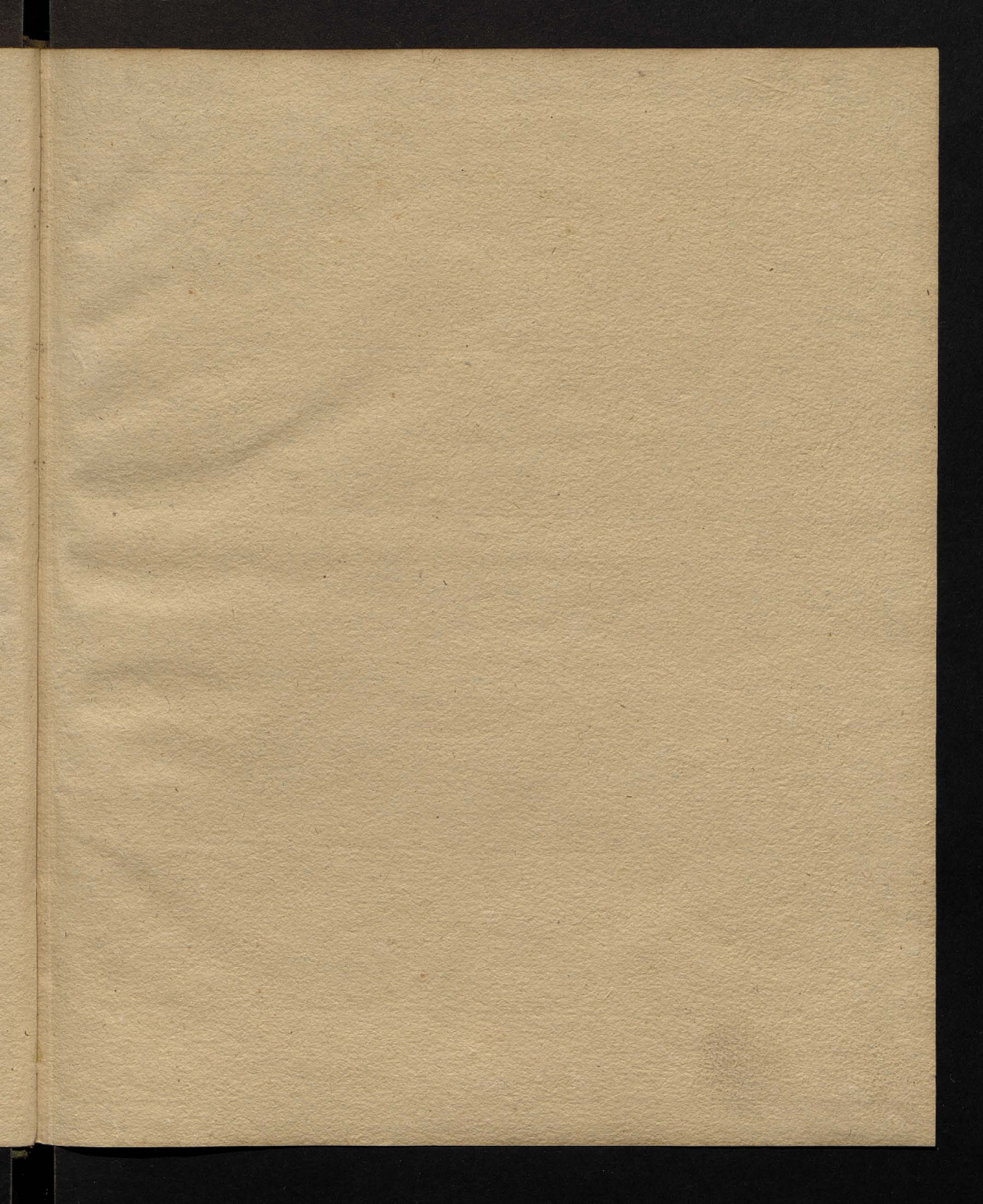
KRAKÓW, W MAJU 1964

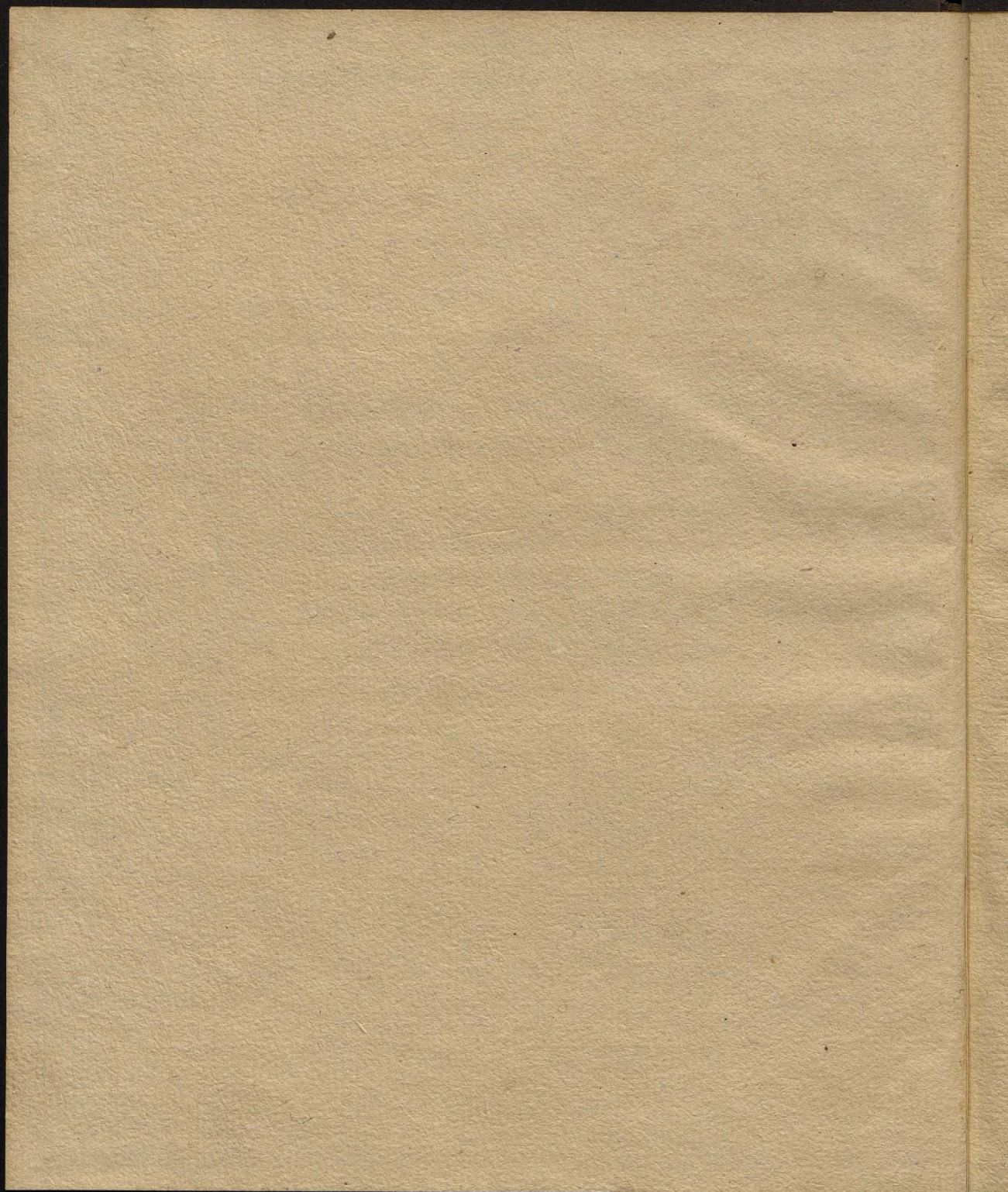

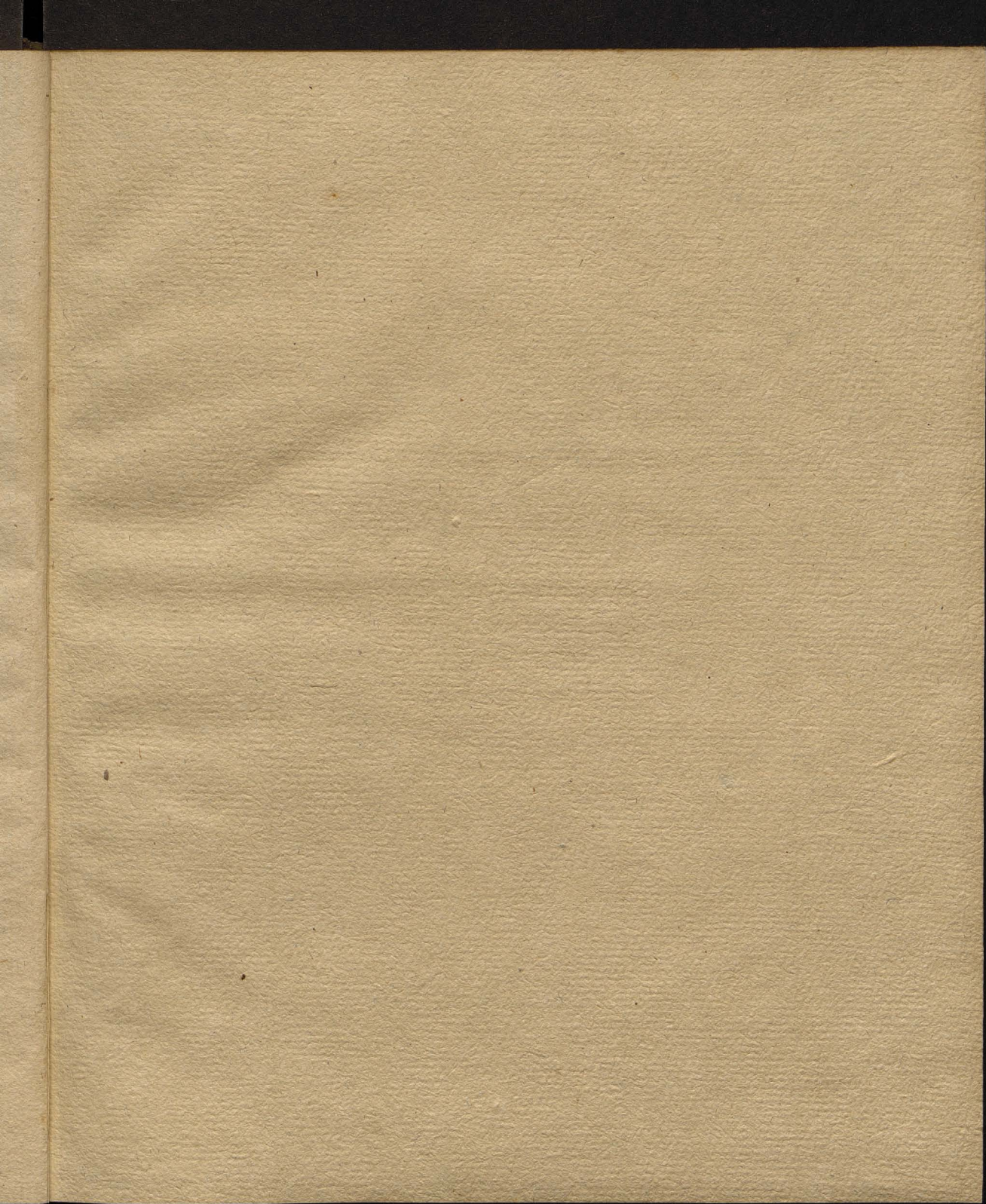

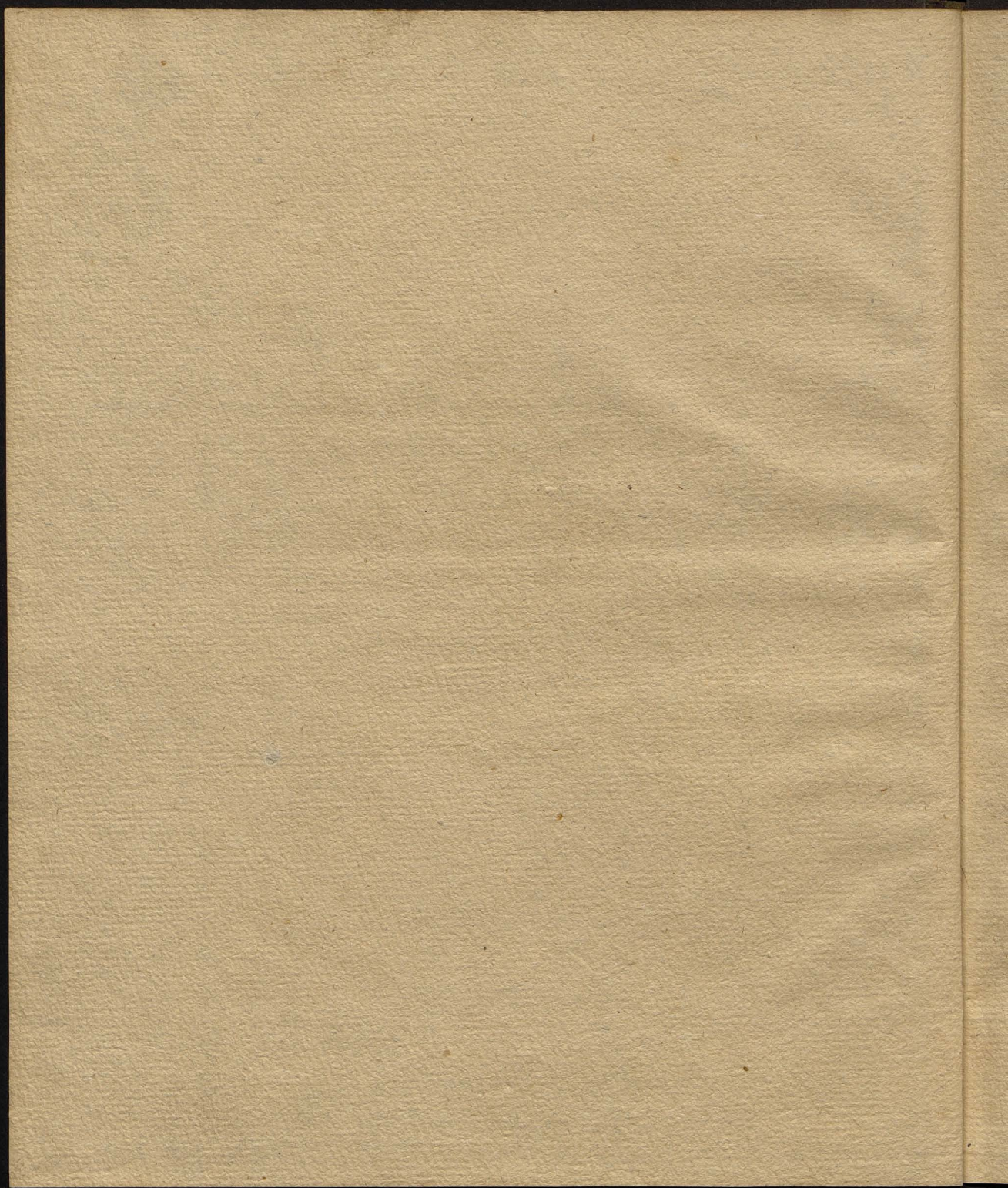

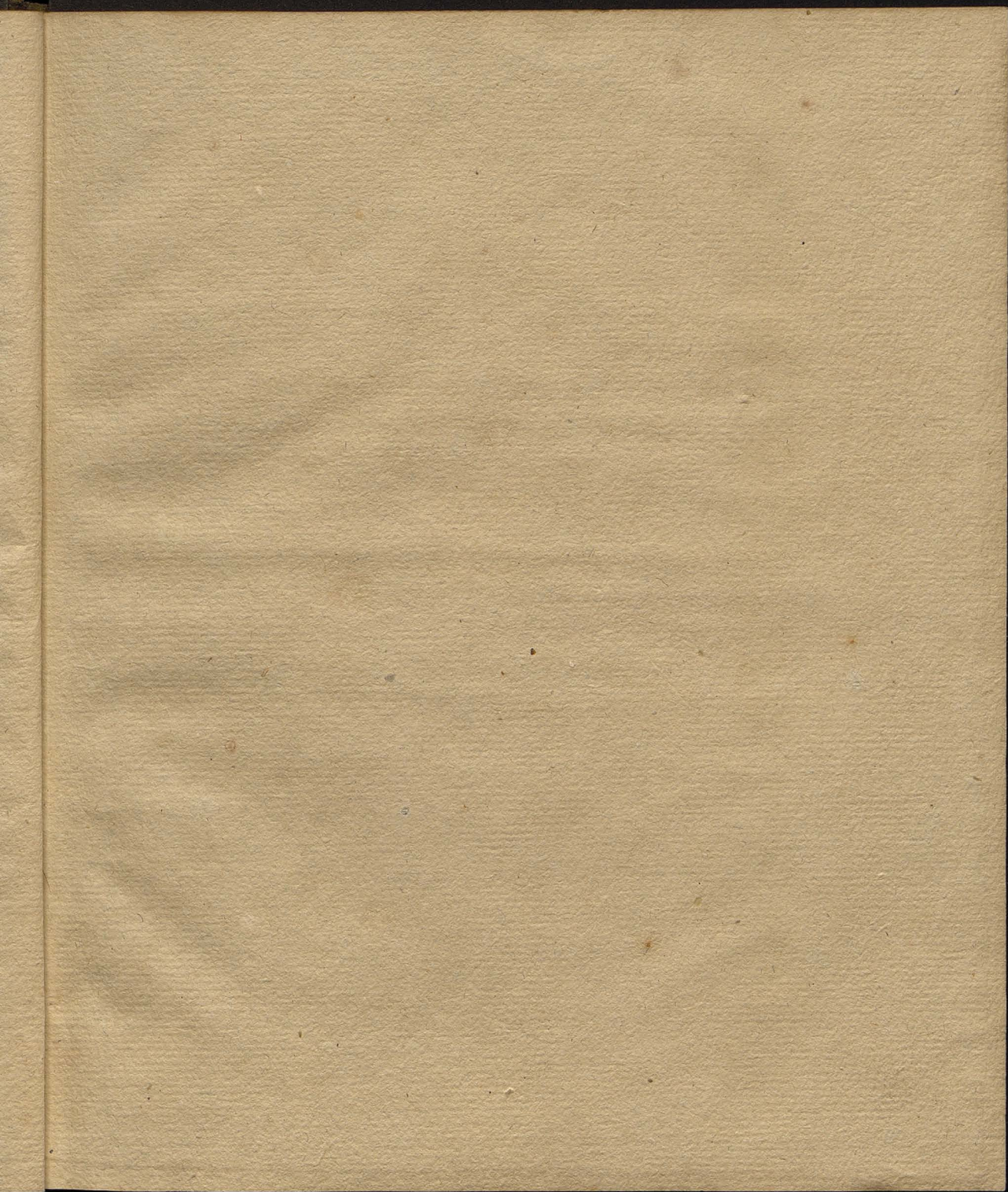

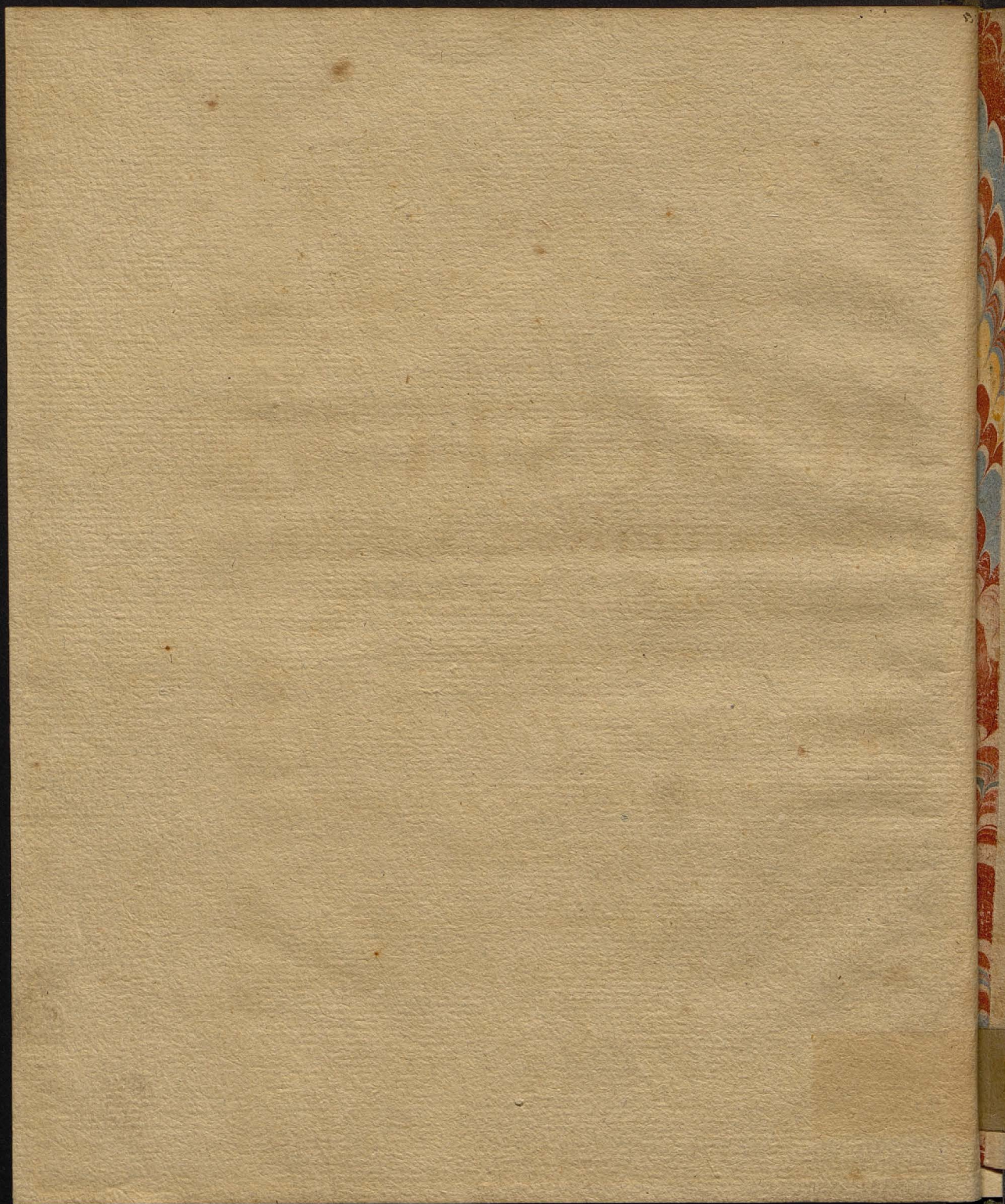

A 141

DEMONSTRATIO

qvibus Justis ex Causis

*Serenissimus ac Potentissimus Prin-
ceps*

AUGUSTUS II.

Poloniarum Rex, Elector Sa-
xoniae, h. t. Sacri Romani Imperii
Vicarius,

*Regis Sueciae in Pomerania cite-
riore subsistentem Exercitum
ag greditur.*

A. O. R. M DCC XI. Mense Augusto.

Doublette.

Hist. Polon.

H. Polon. 645/13.

* * * *

OMnibus sine dubio Manifestum est, quantum Serenissimus Poloniarum Rex, Serenissimorum contra Galliam Fœderatorum tribuerit amicitiae, & statim a præsentis hujus Belli initio, posthabito sæpius etiam suo emolumento, nullam neglexerit occasionem, paratum ad officia suum iisdem commonstrare animum. Magnum certe sacra sua **Regia Majestas** hujus rei dedit documentum, quū A. 1709. Suevicæ sub Crassovio militantes copiae ex Polonia in Pomeraniam se reciperent. Erat tum è re **Sereniss. Regis Poloniæ**, hostes prosterne-
re, neque ipsis indulgere tempus, ut vires resumerent, turbandæ denuò Poloniæ, aut ut continuum metum **S. R. Maj** hæreditariis injicerent Provinciis, sive iisdem inferrent damnum. Aderant tum quoque non modo justæ rationes, satis virium, sed ~~est~~ *et* Russorum sub Generali Campi-Ducis legato GOLZIO, auxilia, & non minus Polonorum Lithuanorumque robur, quibus adhibitis, ad exemplum Regis Sueciæ, A. 1706. ab ipso datum, **Ser. Pol. REX** utique hostium insequi vestigia, & in Pomerania eosdem armis aggredi potuisset. At quamvis hoc ipsum suæ securitati maxime fuisset proficuum, sponte tamen abstinuit & ad **Ser. con-**
tra

tra Galliam Foederatorum cupita, magna cum industria rem eo direxit, ut sub conditione certæ & sufficientis *Guarantiæ*, pro securitate *Borealium Principum Confoederatorum*, a supra dictis *Foederatis* præstandæ, persequendi *Crassovianas* copias omissum & mutatum fuerit consilium. Statim post hæc, à *M. Czaro* & a *Polonica Republica*, de bona qva essent erga *Sereniss. c. G. Foederatos* voluntate *Hagam* & *Ratisbonam* perscriptum fuit, benevolumqve suum declararunt animum, addita tamen clausula, ut non modo *Saxonica* terræ, sed etiam *Poloniæ Regnum* & denominatæ deinceps in *Neutralitatis* actibus *Danica* Provinciæ, sub *Ser. c. g. Foederatorum Guarantia*, contra *Suecicam* invasionem omni fruerentur securitate. Siqvidem haud æqvum foret, liberam hostibus fugam rogare velle, & tamen metuendum ab iis periculum avertere nolle.

Approbatum hoc fuit, & ad hæc super *Neutralitatis* negotio *Hagæ* & *Ratisbonæ* consveto more tractatus instituti; *Serenissimi Foederati* tunc temporis hoc negotium eo considerabant modo, quasi *S. R. Imperii Salus*, & totius communis causæ inde dependeret fortuna.

Qvum

Quum etiam hoc intuitu **Boreal. Fœderati** hanc acceptassent Neutralitatem & per hanc uti vinculo cum **Fœderatis contra Galliam**, colligarentur, adeo, ut contra illum, qui huic instituto refragari sibi præsumpsisset, unitis viribus pugnandum fore, decerneretur: **Sereniss. Pol. Rex** ex sua parte omne istud religiose observavit, quod ab utrisque Fœderatis statutum fuerat, in certâ versatus fiducia, Sueciæ Regem, secundum Holmienfis Regii Senatus obstringentem declarationem solenni scripto Hagæ Comitum exhibitam, Fœderatorum accessurum conventioni, & ad eandem se conformaturum.

Fecit autem Rex Sueciæ verbis & factis plane contrarium, præter omnium spem & opinionem, sicuti hoc toti constat Orbi; Dum quidem ab initio variis illusionibus circumducere **Sereniss. Fœderatos** tentaverit, & de dandis 8000. militibus, ex Pomeranico sub Crassovio militante exercitu, tractatus cum ipsis instituerit. Postea verò quum Britanni & Belgæ in omnia, quæ desiderata fuerant, consensissent, & ita Tractatus pro confectis haberi poterant, Senatui Holmieni interdixerit, aliquid copiarum **Fœderatis** permittere; E contrario autem

I. Exercitum in Pomerania ultra dimidium novis conscriptis auxit militibus.

II. Haud parvum quoque copiarum numerum
successive a quingenis usque ad Octogenos milites ex
Svecia in Pomeraniam trajecit.

III. Nonnullas naves Danicas ex iis egressas Pro-
vinciis, quæ sub Neutralitate comprehenduntur, in ma-
ri hostiliter tractavit & abegit, atque sic ipso facto Neu-
tralitatem rupit. Adeo ut

IV. Post percussum cum Porta Ottomannica,
Christiani Nominis hærede hoste, haud excusandum
fœdus, non dubitaverit, tam Hagæ Comitum quam in
comitiis S. R. Imperii per solenne Scriptum, de dato ad
Benderam d. 30. Novembr. 1710., declarare, (sicuti jam-
dum in Aula Cæsarea L. B. a Strahlenheim, d. 11. Au-
gusti e. a. contra Sanctionem hujus conventionis ejus-
que prosecutionem protestatus est) se Neutralitatem
de qua conventum erat plane rejicere, neque ista tene-
ri velle; Duræ insuper Phrases, contumeliosæ, &
Fœderatis non ferendæ, additæ sunt comminatio-
nes; Hanc nimirum Neutralitatis con-
ventionem partialem esse, (cum ista tamen si
Sueciæ Rex rem bene considerare vellet, in suum cede-
bat commodum.) Se sibi Libertatem nulla
Lege limitatam reservare, ut Potentiam

Viresque suas contra suos quoscunque,
hostes, ubicunque locorum & quovis tem-
pore, secundum jus & morem belli,
(sævisimi Suecorum excessus testantur quam parum illi
hoc jus observent,) adhibeat. Quod si quis
impedimento futurus esset, quo minus ju-
ratum suum hostem armis persequi pos-
sit, eundem se alio modo considerare non
posse quam tanquam aggressorem, & pro
tali declarare. Quod re ipsa nil est aliud, quam
bellum non modo contra Sereniss. Boreal. Fœ-
deratos in genere, & contra Sereniss. Poloniæ
Regem in specie, in-et extra Regnum Poloniæ & E-
lectorales ditiones, ubicunque locorum & quocunque
tempore persequi velle; Sed etiam Serenissimis
contra Galliam Fœderatis, Bellum denuncia-
re, idque Turcarum, Tartarorumque, fœderatorum
suorum ope undique ferro & incendiis continuare.
Siquidem hoc ipsum Rex Sueciæ in Manifesto sub d.
Benderæ d. 28. Jan. hujus anni, 1711, per Palatinum Kio-
viensem cum armata manu Barbarorum & infidelium
in Poloniam misso, & directe contra Poloniæ Re-
gem

gem concepto, expressis verbis manifestat, se hunc in finem cum Turca & Tartaro contraxisse foedus. At **Serenissimi contra Galliam Foederati** ob has comminationes, non deerunt quo minus Neutralitati suum maneat robur & stabilamentum.

V. Accedit ad hoc, quod nuper perduellis Smigielskius ex Svecica Pomerania cum dammando Lescinii Comitibus Manifesto, (qui etiam huc usque in hac degit Provincia ibidemque alitur,) & cum parte aliqua hostilium copiarum in Poloniam irrepsit, ad rebellionem ciere Polonorum tentaverit animos, re ipsa etiam hostilia contra **Regis Poloniae** milites exercuerit, & quum undique investigaretur, in modo memoratam Svecicam refugerit Provinciam, ubi simili modo sustentatur, & de omnibus necessariis ipsi prospicitur. Quo facto denuò Neutralitas fracta rupta est. Unde **Sereniss. Polon. Rex** eo magis pro se militantem habet iustitiam, & urgentem necessitatem, ut omnia licita & quaecunque potest adhibeat media eradicando tam spinoso malo funditus, & obstruendis fontibus unde torrens est metuendus.

Nulla est praesumptio, **Ser. c. Galliam Foederatos**, quum permoverint **Ser. Pol. Regem ejusque Foederatos**, illorum intuitu, & ad Sveciae

ciæ Regis proprium commodum conceptam apprehendere Neutralitatem, quam hic tam irreverenter reject, eo fuisse animo, ut tanta propensio cederet in damnum Regis, Regni Poloniæ, & cæterarum Subditarum Provinciarum ruinam; Quemadmodum id jamdum evenit, dum præ metu hostilis ex Pomerania invasionis complures Subditorum Patriâ excefferint, unde mercatorum fidei apud exteros, & ipsis commerciis multum illatum est damni. Et præter hoc immensæ in conscribendos conducendosque milites expensæ, conscriptio Cohortium & Turmarum per Præfecturas Majores, & evocatio populi & plebis per totum Electoratum, Impedimentum in re Oeconomica, & inde emergens in redditibus damnum, aliaque post se traxere incommoda.

Haud etiam æquum esset, ut Sveciæ Rex de hac Neutralitatis conventionē, quanquam ab ipso irreverenter rejecta, præter illud emolumentum, quod ex ea nactus est, ut Crassovianas copias nemo in Pomeraniā usque insequeretur, adhuc ultrā in damnum & præjudicium Ser. Pol. Regis ipsiusque Bor. Foederatorum eadem fruatur Neutralitate; Si quidem nemo erit, qui non introspiciat, totam Turcici Belli molem in augmento Svecici in Pomerania exercitus, & futura in Poloniā aut Saxoniam invasionē superstructam esse.

B

Hoc

Hoc rerum Statu, & quum toti pateſcat Orbi Sve-
ciæ Regem conſiliis & factis ſemet ipſum evolviſſe, ut
ad eundem amplius haud ſit reſpiciendum. E contra-
rio vero, per penſis vehementibus, & a Chriſtiano Prin-
cipe vix auditis comminationibus, a diſperſione Pome-
ranici exercitus non modo Sereniſſ. Regis Pol.
& ſuarum ditionum dependeat ſecuritas, quam etiam
Sereniſſ. c. Galliam Fœderati præſtare ſecun-
dum conventionem omnino obligati ſunt; Verum
inſuper conſervatio & tranqvillitas S. R.
Imperii, & communis cauſæ felix depen-
deat eventus.

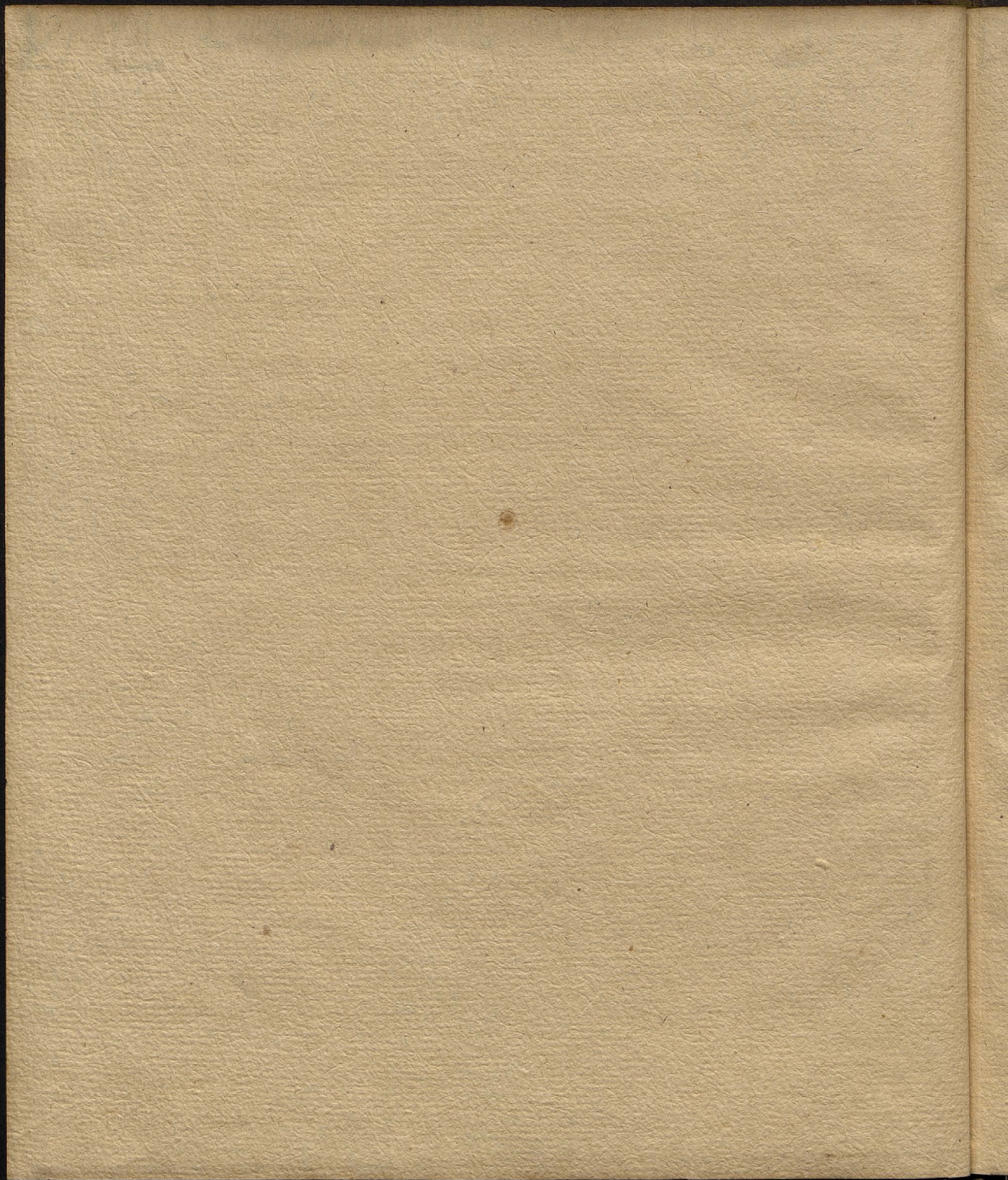
Speraverat quidem Seren. Pol. Rex, Ser.
contra Galliam Fœderatos ad conſervandam
Neutralitatem deſtinatas copias, domando minaci ho-
ſti, ſub ductu Sereniſſ. Polon. Regis, tanquam
partis læſæ & periclitantis, militatum miſſuros.

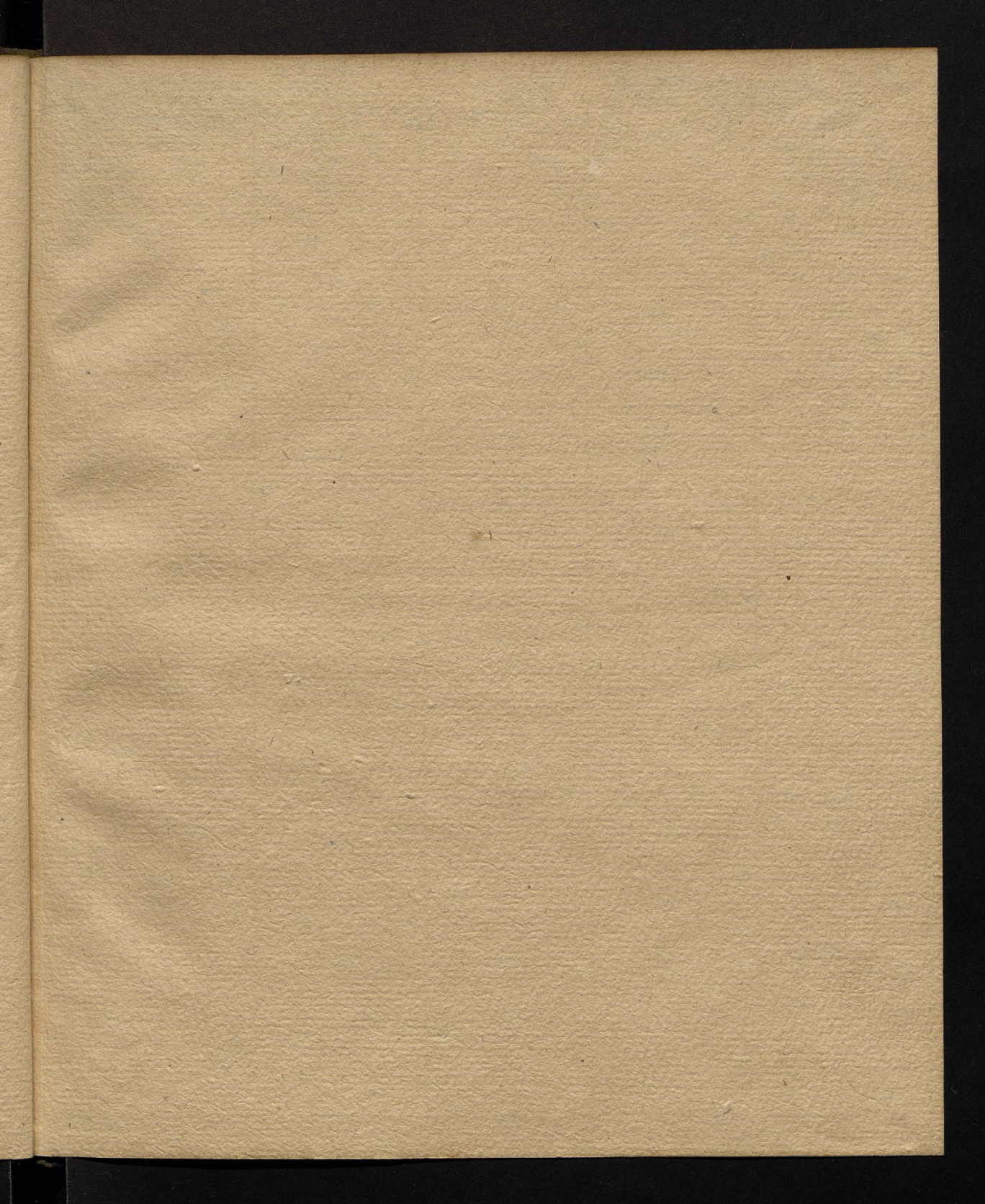
Quum vero huc uſque Seren. c. G. Fœderati
bonam ſuam propenſionem exequi nequiverint; Dum
retardationes & procrastinationes de Copiarum pro-
fectione, quos ad tuendam Neutralitatem promiſerant,
præterlapſo quoque termino, id ſatis indicent; Inte-
rim vero Sereniſſ. Pol. Rex ob evitandum & præ-
veniendum damnum, indeque orituros alios eventus
fine

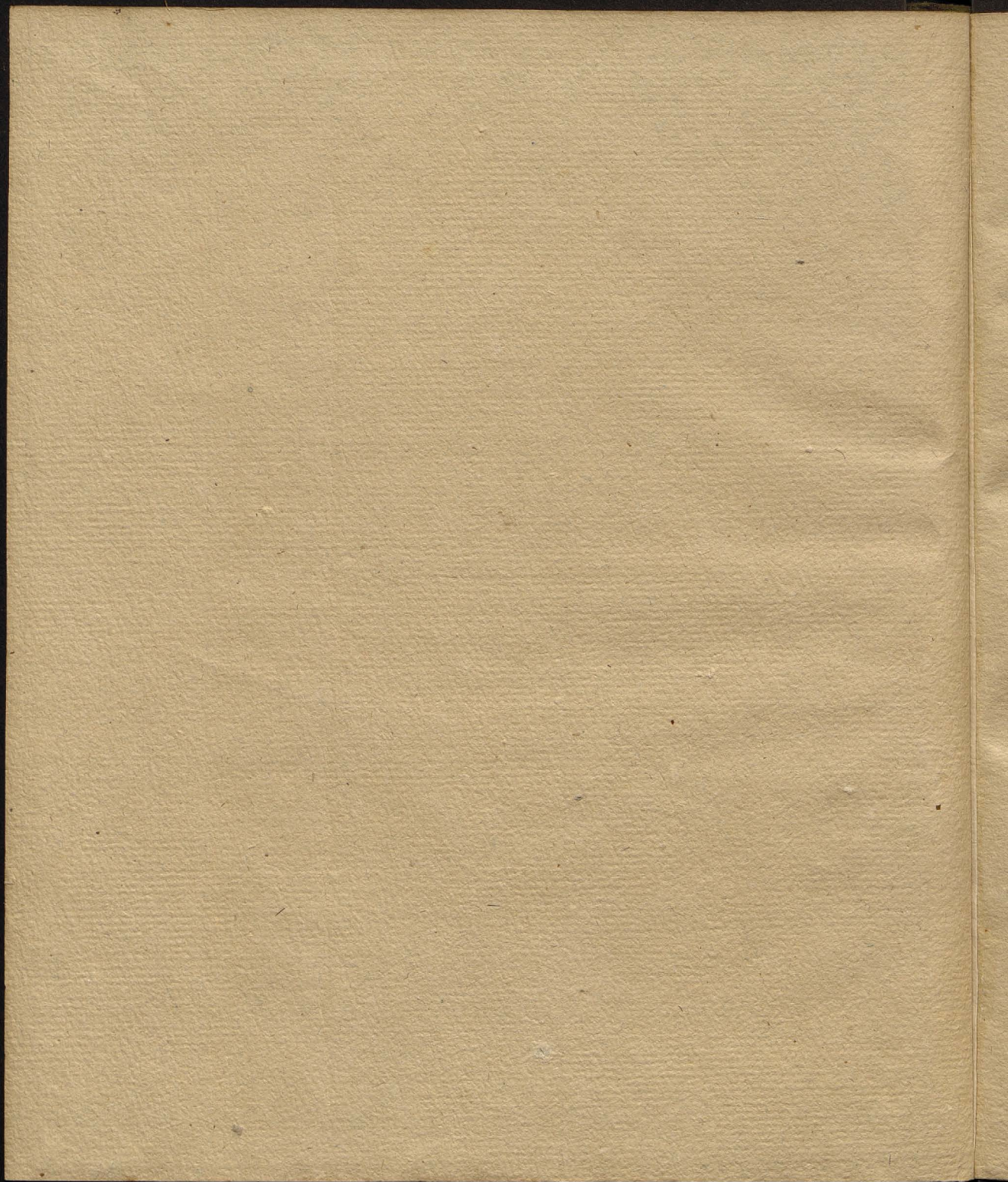
sine mora ulteriori rebus suis consulere necesse habeat:
 In super fideles Poloniae Regni Status, jam ultra in am-
 biguo versari nolint, quin potius firmam & stabilem
 Regni Polonici exoptent tranquillitatem: Præterea e-
 tiam non tantummodo ex his pro conservatione Polo-
 niæ & Saxoniae allegatis rationibus, **Sereniss. Regis**
Pol. Majestas moveatur, in eum finem legitimis &
 iustis uti mediis; Sed imprimis, uti jam mo-
 nitum, **S. R. Imperii** hoc requirat tranqvil-
 litas, cujus cura eidem utpote nunc tem-
 poris Imperii **VICARIO**, incumbit, & **Di-**
rectoris munus in **Circulo Saxonico Su-**
periori ab eodem exigit. Præsertim quum no-
 tum sit, Regem Sueciæ nuper cum Gallorum Rege in-
 iisse pacta, quorum tenor non adeò versatur in secreto,
 quin non ad manus **Ser. contra Galliam Fœ-**
deratorum ejusdem pervenerit copia; Præter hoc
 etiam certò constet, Svecos in Pomerania illud tantum
 præstolari tempus, quo Bavariæ quondam Elector, fu-
 os contra **S. R. Imperium** juxta superioris Rheni ripas
 exequi possit conatus; Neque aliter suspicandum,
 quam, Svecos ea usuros occasione, & potius in Saxo-
 niam & Provincias Imperii, quam in Poloniam irrup-
 tuos. Unde patet, summè necessarium esse idonea
inire

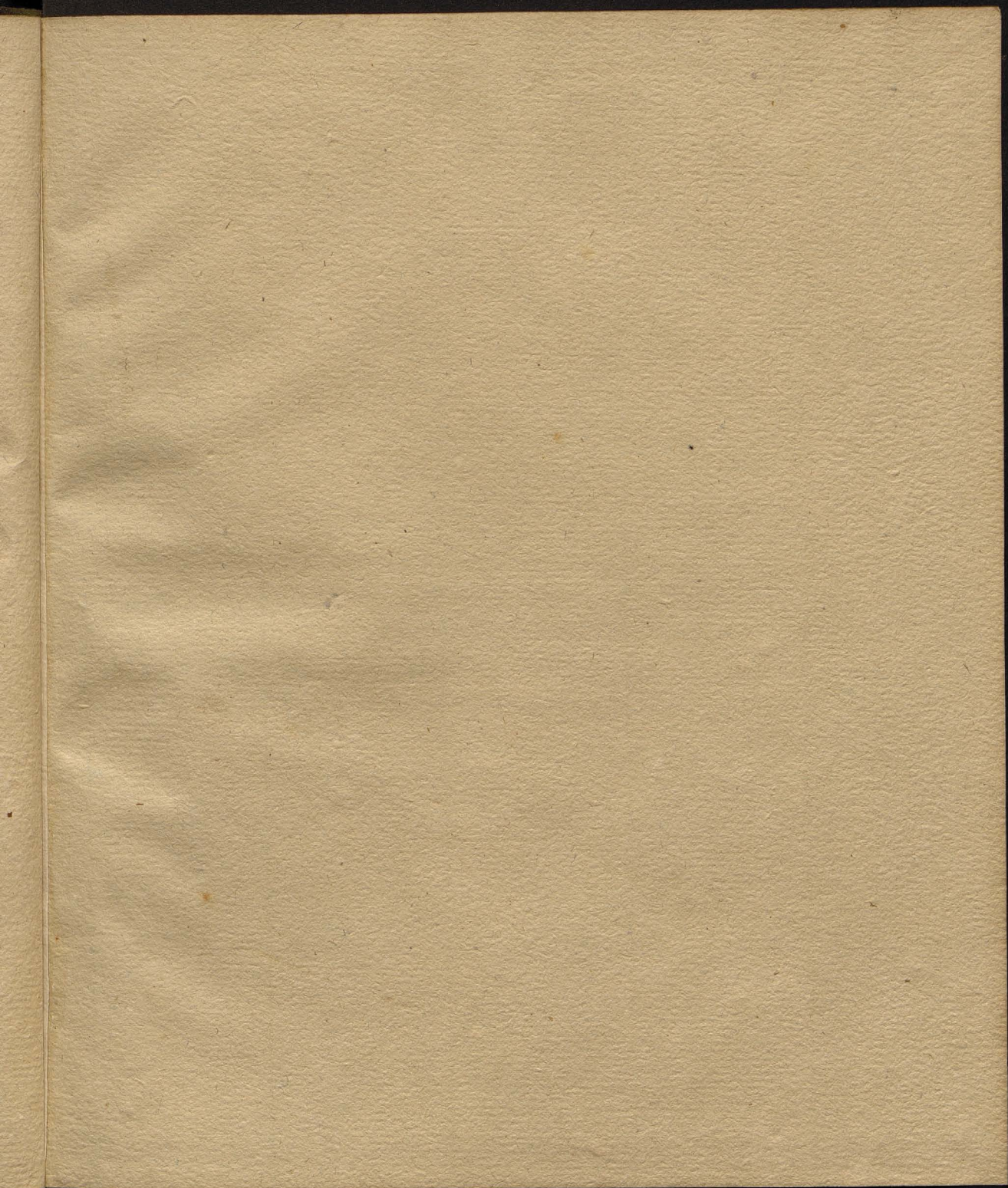
inire consilia ut per dispersionem Suecici in
Pomerania exercitus, S. R. Imperii stabi-
liatur & conservetur tranquillitas, metu-
endis periculosis Machinationibus obviam eatur, & sup-
positi doloso cineri ignes quam primum extingvantur.
Nemo itaque improbabit Serenissimi Regis
Poloniæ propositum, quod tandem collectis a Deo
concessis viribus, & foederatorum suorum ope &
auxilio, suæ prospiciat securitati, suoque satisfaciat offi-
cio. Insimul declaratur a parte Sereniss. Polon.
Regis, nihil aliud eidem esse cordi quam
S. R. Imperii tranquillitatem, sibi, suis,
procurare securitatem, & id agere velle,
ne Ser. contra Galliam Foederati in feli-
cibus suis impediantur successibus. Fir-
mam quoque spem concipit Ser. Pol. Rex, Ser.
c. G. Foederatos, quando videbunt Seren. Bo-
real. Foederatos tam egregie res suas disposuisse,
eo promptius accessuros, atque id, ad quod per stipu-
lata omnino tenentur, præstituros, ut salutare istud inter
ipsum utrosque Vinculum Unionis, quod hætenus du-
ravit, in commune ipsorum emolumentum adhuc
porro maneat indissolubile.

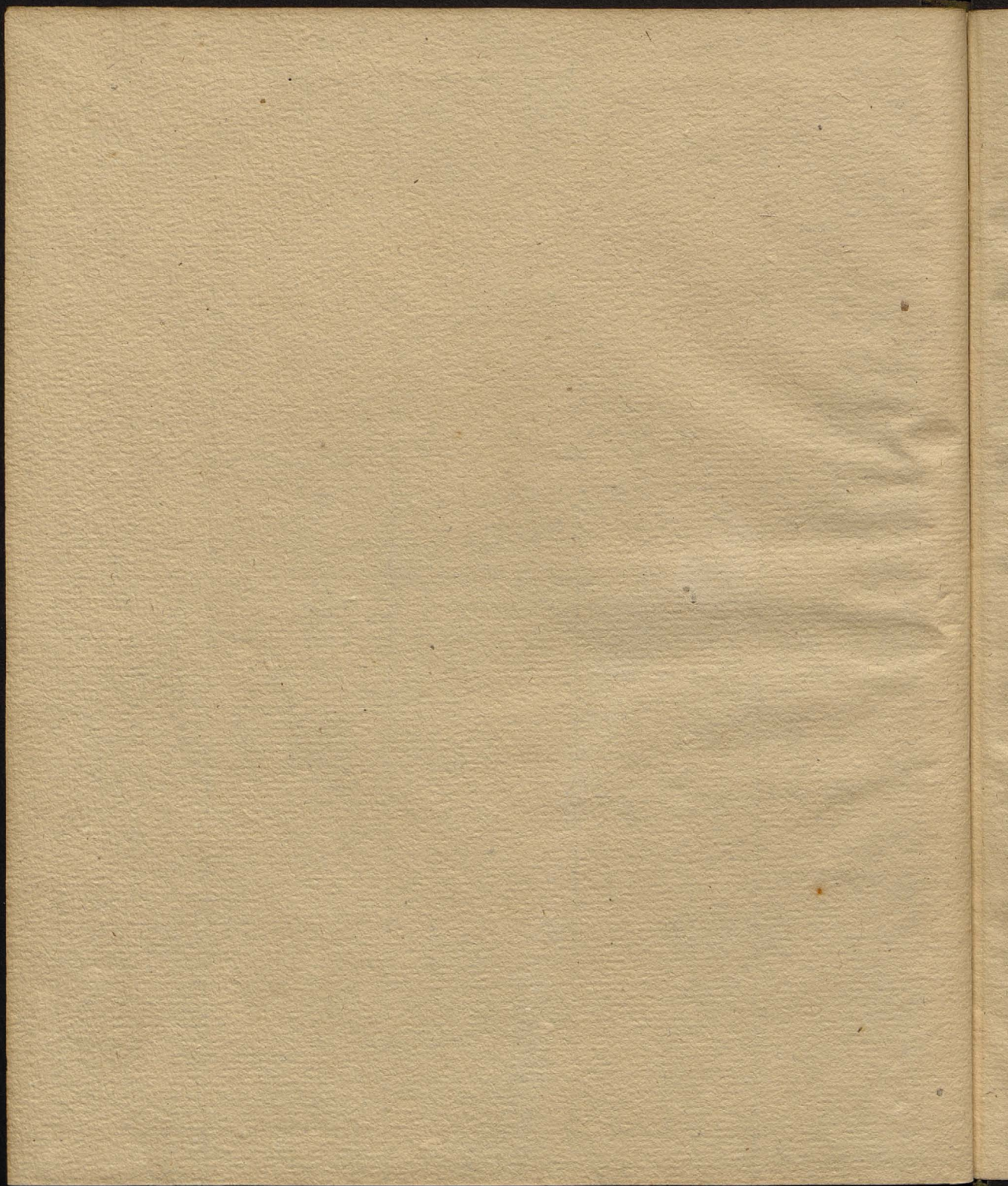
3
0
z
e
.
n
,
,
-
r-
r.
D-
e,
u-
er
u-
3

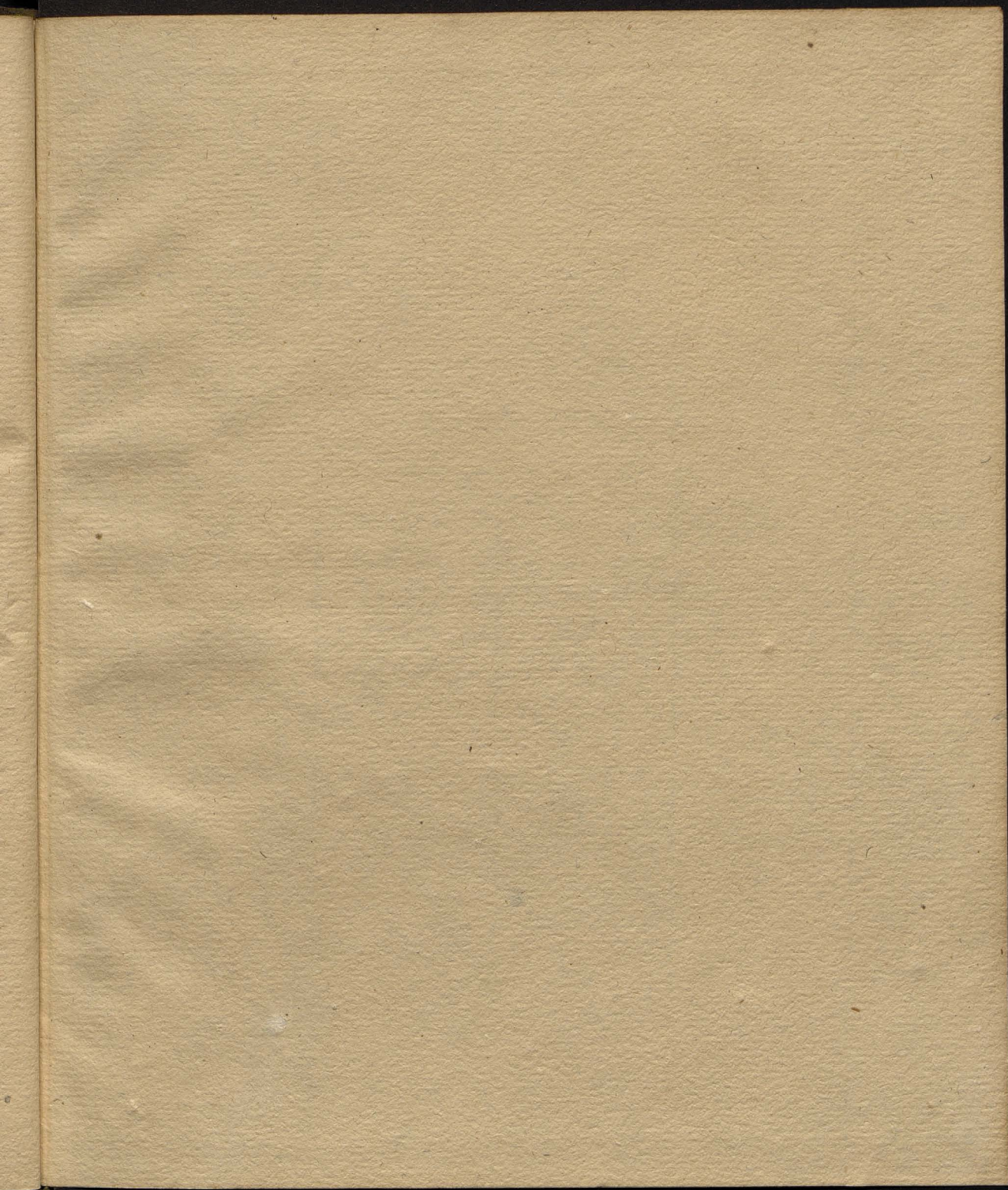

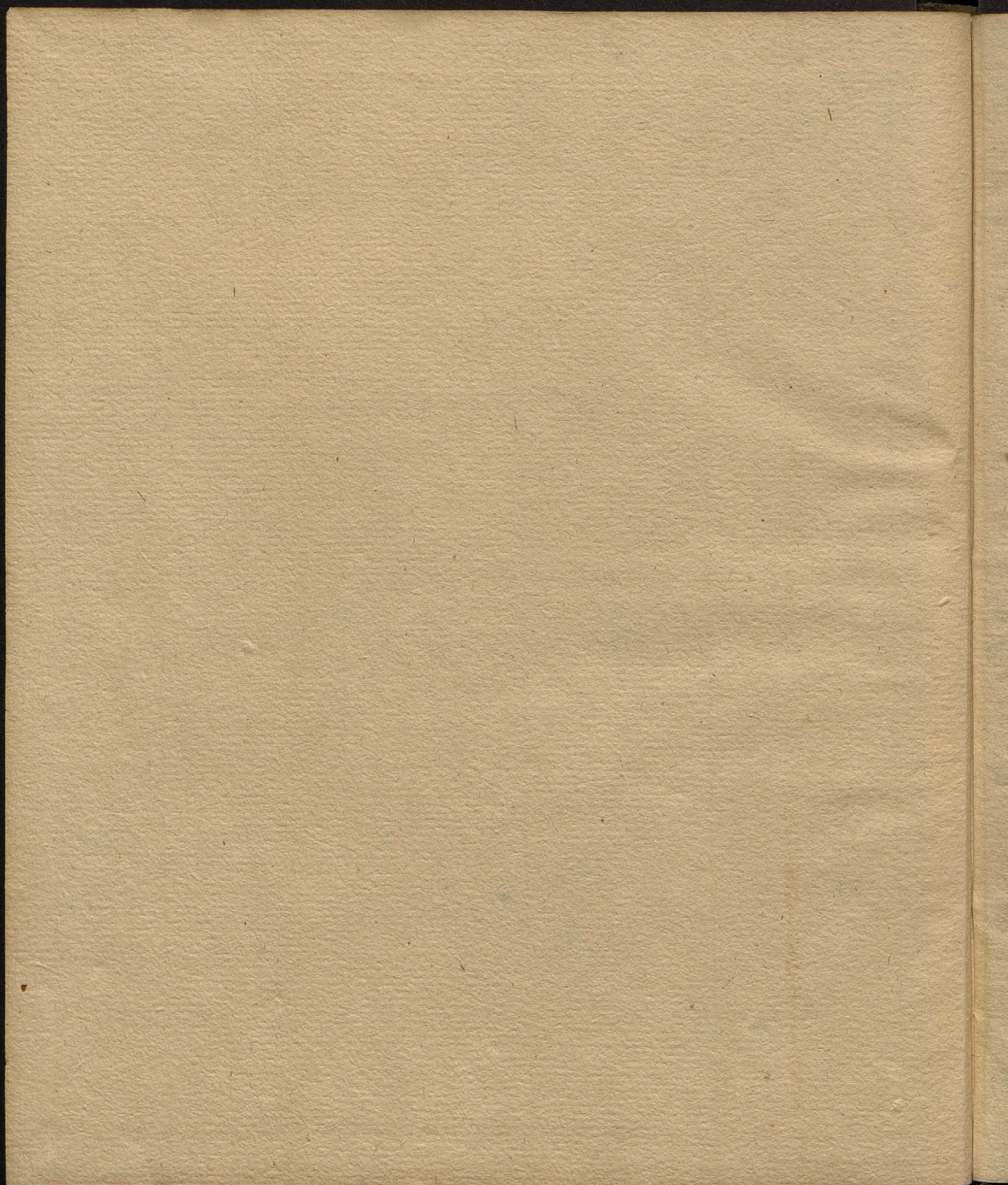

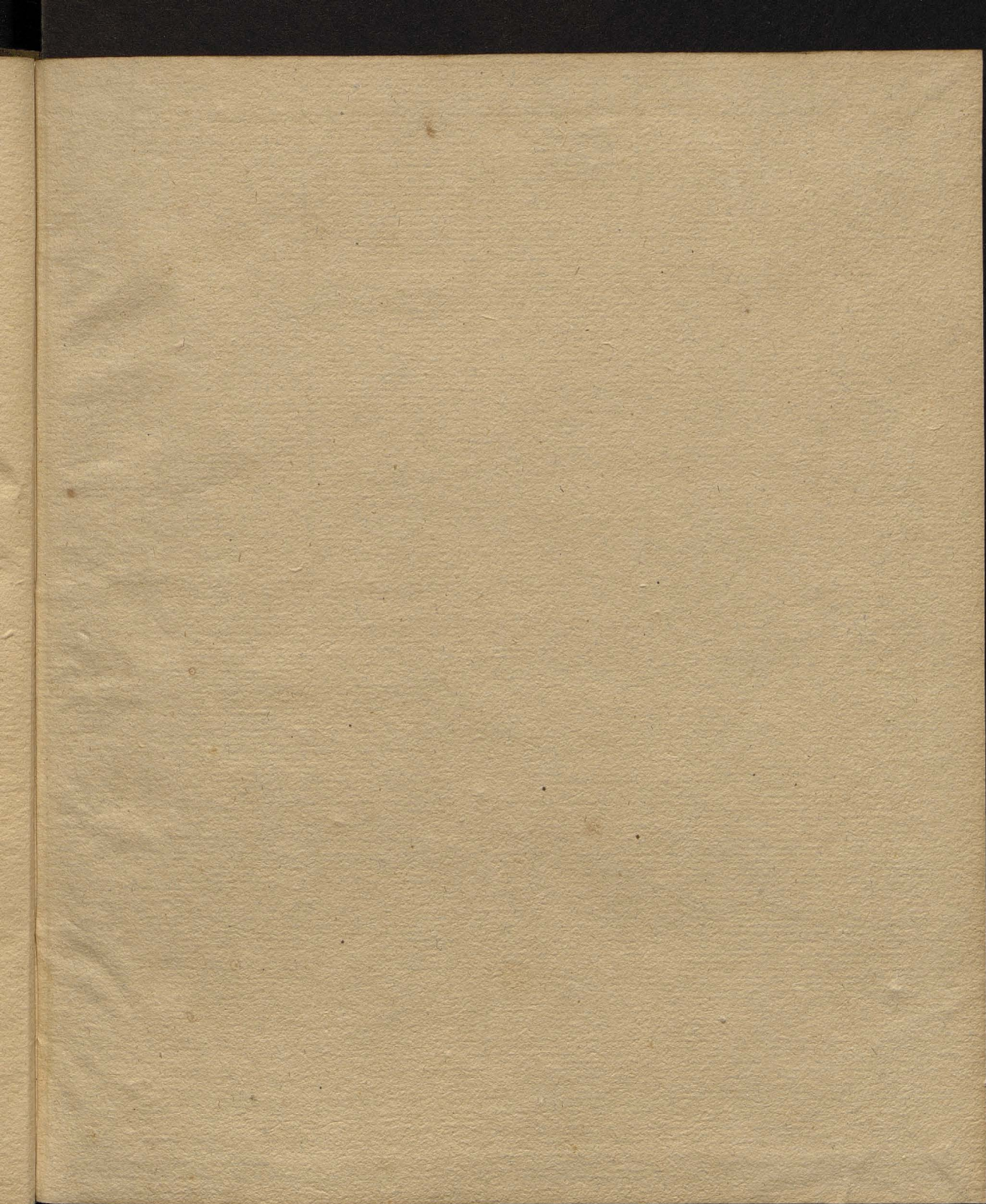

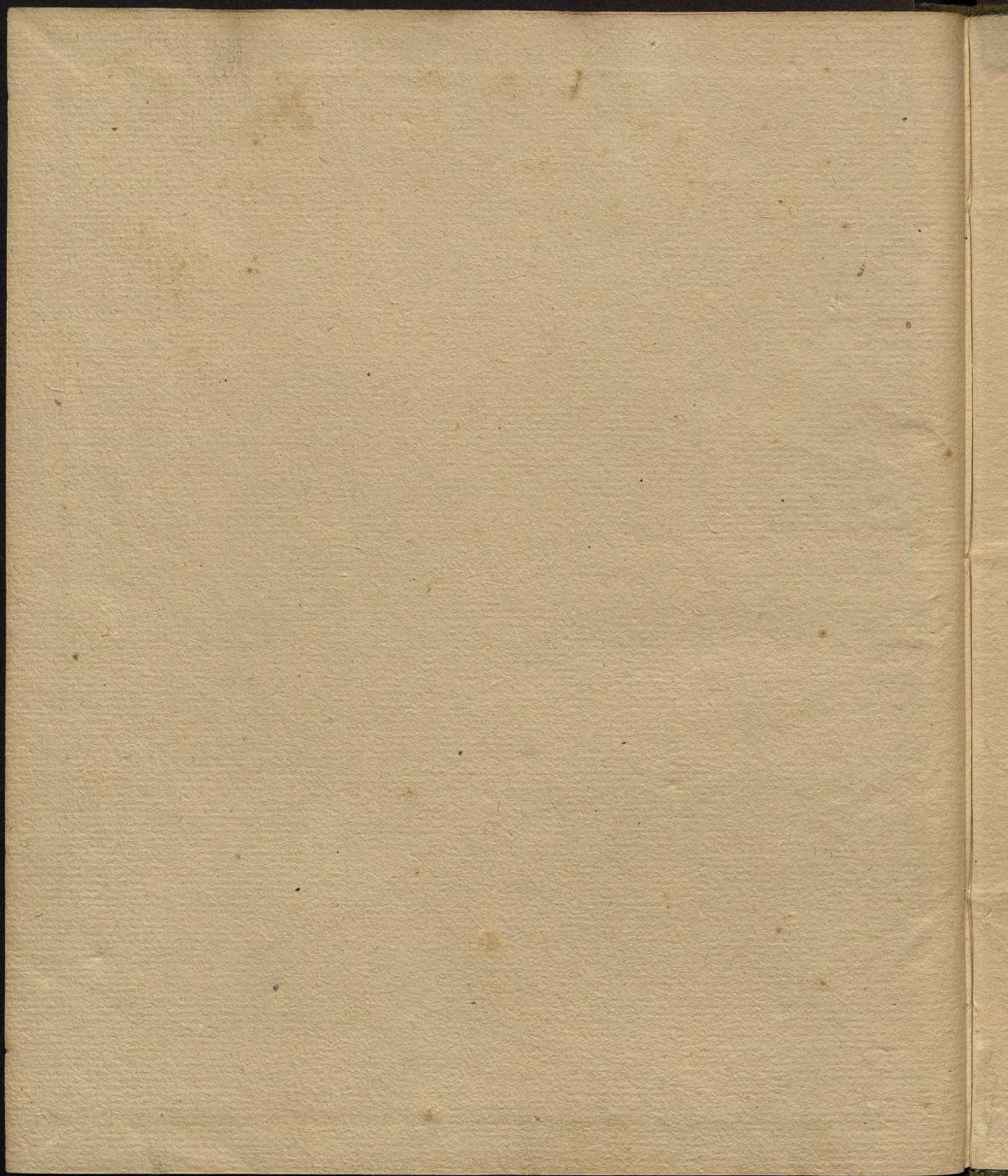

200 /

Biblioteka Jagiellońska

stdr0032154

